

Tilläggsrapport till årsanalys 2023

Tekniska nämnden hamnanläggningar

Innehållsförteckning

Inledning	3
Malmö hamns långsiktiga utveckling – Masterplan för Malmö hamn	3
Analys	3
Upplåtelsen till Copenhagen Malmö Port (CMP).....	4
Verksamhet i övrig hamninfrastruktur	5
Övriga ytor i hamnområdet	5
Utveckling mot en hållbar och klimatsmart hamn	7

Inledning

Följande rapport utgör ett komplement till årsredovisning av Tekniska nämndens hamnanläggningar 014 (TN-2023-2080) på begäran av nämnden vid sammanträdet den 26 februari 2024. Syftet är att ge en mer heltäckande bild över hamnens verksamhet 2023.

CMPs års- och hållbarhetsanalys blir färdig senare i vår, enligt deras tidplan för budget och uppföljning, därmed finns inga resultat från 2023 att hänvisa till i denna kompletterande rapport.

Malmö hamns långsiktiga utveckling – Masterplan för Malmö hamn

Den av politiken beslutade Masterplan för Malmö hamn (TN-2019-522) beskriver, utifrån ett markägarperspektiv, stadens vision för Malmö hamn samt hur utvecklingen av Malmö hamn ska se fram till 2050 och framåt. Utvecklingen av hamnen sker i enlighet med vision och målsättningar Masterplan för Malmö hamn och syftar till att uppnå en klimatsmart, hållbar och effektiv hamn med ett tidsscenario fram till 2050 och framåt.

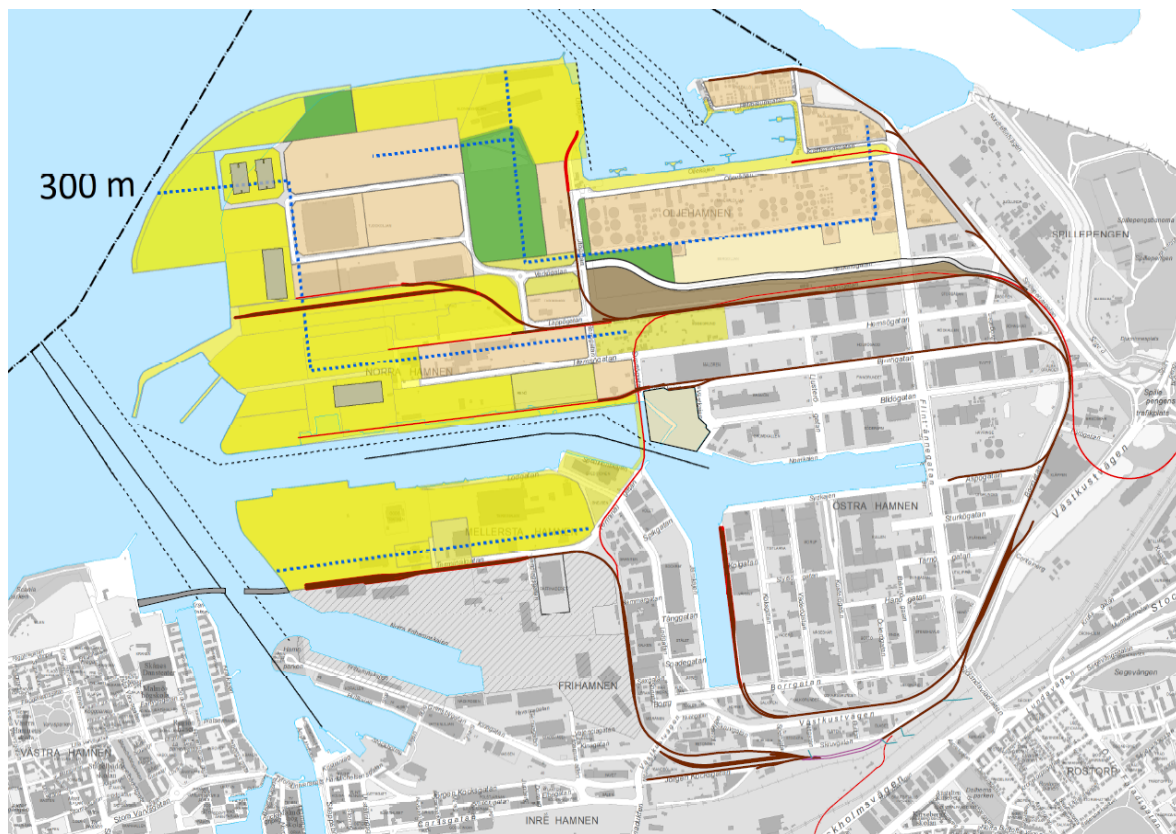


Bild 1: Kartan visar Malmö hamn med ett tidsscenario fram till 2050 och framåt. De gula ytorna visar hamnverksamhet och övriga ytor visar hamnrelaterad verksamhet och energi/industriproduktion. Den bruna ytan visar uppmarschområde för järnväg. De röda linjerna visar järnvägsstråk i hamnområdet.

Analys

Följande kapitel utgör en analys av kommunens tillgångar i Malmö hamn i inom tre huvudområden:

1. Upplåtelsen till Copenhagen Malmö Port

2. Verksamhet i övrig hamninfrastruktur, bland annat Malmö Industrial Park
3. Övriga ytor i hamnområdet som berör Hamnförvaltningen 014, direkt eller indirekt.

Upplåtelsen till Copenhagen Malmö Port (CMP)

Tekniska nämndens förvaltning Hamnanläggningar 014 äger marken i Malmö hamn och arrenderar ut mark, anläggningar och byggnader till Copenhagen Malmö Port (CMP) genom ett nyttjanderättsavtal.

De gula ytorna (ca 153 hektar) enligt bild 2, ingår i CMPs befintliga nyttjanderätt. Utöver detta ingår vattenområde om ca 500 hektar. Idag används även orange yta. CMP har även två optionsytor (ljusgula på kartan) om 22 hektar. Dessa ytor kan avropas fram till 2025-12-31.

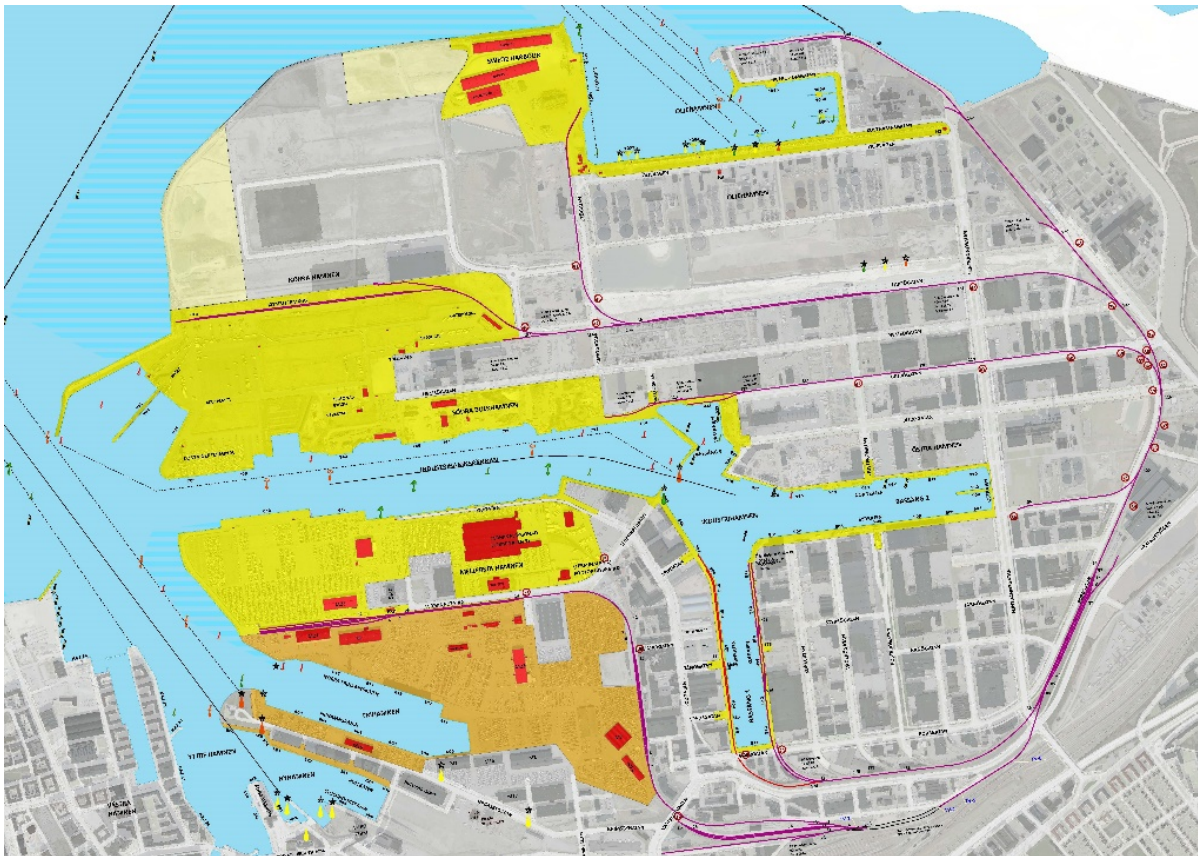


Bild 2: Kartan visar gula ytor som upplåtes till CMP enligt upprättat nyttjanderättsavtal. Orange yta visar de delar i Frihamnen som ska överlämnas till staden, 2028-01-01.

Förvaltningen för kontinuerlig dialog med CMP om utvecklingen av ytorna. Förberedelser har skett för en ny färjeförbindelse till Polen och rederiet har uppgett att de räknar med att kunna starta under våren 2024.

Årsredovisning för CMP

CMPs årsredovisning för 2023 färdigställs först senare under våren, i enlighet med bolagets tidplan för budget och årsredovisning. Därmed finns i skrivande stund inga officiella siffror för 2023.

13 000 kvm kopplat till Maximaprojektet. En tomträttsupplåtelse till VA Syd planeras i samband med att detaljplan antagits (detaljplan antas preliminärt under 2024).

Avsiktsförklaring mellan Malmö stad, E.ON och UNIPER

En avsiktsförklaring håller på att upprättas mellan Malmö stad och E.ON och UNIPER. Denna avsiktsförklaring syftar till att säkerställa ytor för fjärrvärmeproduktion samt ytor för koldioxidinfångning. I avsiktsförklaringen ingår planerade markbyten mellan parterna Malmö stad och E.ON samt en lösning mellan parterna Malmö stad och UNIPER om att lösa frågan om en fast förbindelse mellan Mellersta och Norra hamnen i området Bassängen 3. I detta ingår en markreservation till E.ON om ca 14 hektar i området söder om Oljehamnen. Detta ärende planeras att behandlas av tekniska nämnden i april 2024.

Det sker dialog med CMP och Green 2X om att anlägga en biogasanläggning samt anläggning för biometanol om ca 160 000 kvm. Denna yta är planerad i CMPs Optionsyta samt inne i bulkhamnen.

CNetSS – Koldioxidinfångning i Malmö

Planeringen för koldioxidinfångning i Malmö pågår mellan CMP, E.ON, Nordion Energi, Sysav och Uniper i samarbete med Malmö stad. CNetSS, ett samverkansprojekt som inleddes 2022 med syfte att samarbeta kring infrastrukturlösningar för transport och permanent lagring av infångad koldioxid. Under projektets första fas identifierades Malmö som mest lämplig plats för mellanlager av koldioxid. Parterna har enats om att tillsammans vidareutveckla en infrastruktur i Malmö för mellanlagring av koldioxid, som ett steg innan vidare transport till slutanvändare eller permanent förvaring. Målet är även att främja Malmö och Skåne som en attraktiv region för industriell utveckling, samt att erbjuda en kostnadseffektiv logistiklösning för aktörer som arbetar med koldioxidavskiljning. I detta arbete ingår från stadens sida att säkerställa ytor i Energihamnen avsedda för förvätskningsanläggningar samt mellanlager för koldioxid.



Bild 4: Kartan visar planering för utvecklingen av Energihamnen där ytor kommer att säkerställas för energiproduktion och logistik.

Ytor i Frihamnen som avvecklas 2027-12-31

Enligt nyttjanderättsavtalet kommer CMP per den 2027-12-31, att avträda orange yta (ca 52 hektar) enligt bild 2. Efter det att ytorna övertagits av Malmö stad så kommer bullrande verksamheter avvecklas. Under en övergångsperiod kan vissa befintliga verksamheter ligga kvar, t ex kustbevakningen.

Fram tills att stadsutveckling kan påbörjas på ytorna finns möjlighet till mellan användningar kopplat till större byggprojekt, masshantering men även projekt som är viktiga för stadens utveckling. Det pågår dialog och utredningar mellan berörda parter avseende planering för området.

Enligt arrendeavtalet med CMP gällande Frihamnen ska de lämna in en avvecklingsplan till länsstyrelsen med åtgärder för att återställa området senast 6 månader innan avtalet upphör.

Utveckling mot en hållbar och klimatsmart hamn

Utveckling av klimatsmarta åtgärder i form av intermodalitet och energilösningar

Utvecklingen av järnvägen i Norra hamnen kommer bidra till att ökade volymer av gods kan angöra hamnen och transporteras vidare därifrån ut i Sverige genom järnvägsnätet. Det pågår ett

utredningsarbete kring energilösning för järnvägstransporterna i hamnen, om det kan ske via elektrifiering, genom batteridrivna lok eller om det kommer finnas andra lösningar.

Det pågår ett utvecklingsarbete kring att skapa förnybar el i hamnen genom solcellsanläggningar.

Utbyggnad av kombinerad järn- och vägförbindelse mellan Norra och Mellersta hamnen är en prioriterad fråga och en viktig del för skapa en effektiv hamn och minska transporttiderna.

Intermodal and Energy Project – Malmö Core Port

Malmö stad och CMP har under 2023 arbetat med framtagandet av en ansökan till CEF (Connecting Europe Facility) med namnet Intermodal and Energy Project – Malmö Core Port (2024-2027). Detta projekt syftar till att stärka Malmös hamn intermodala förmåga som corehamn samt bidra till ökat självförsörjande av energiproduktion avsedd för laddinfrastruktur. Vid en godkänd ansökan kommer projekten kunna medfinansieras med upp till 30 % med ekonomiska medel från CEF.

Upprustning av järnväg

I detta delområde ingår nytt uppställningsspår med möjlighet att utveckla kombiterminalen inne hos CMP i Norra hamnen. I detta projekt ingår nytt växlingsspår och effektivisering genom att ta ändra plankorsning för att undvika konfliktpunkter mellan Finnlines trafik och järnvägstrafik till kombiterminalen i Norra hamnen

En annan del av detta delområde är projektväxlingsspår vid Energi-Oljehamnen med syfte att undvika konflikter i plankorsningar mellan Malmö godsbangård och Energi-/Oljehamnen Dessutom ingår Ny lastning- och lossningsstation på järnväg för flytande produkter som även kommer fungera som lossningsstation för CO2.

Tågspåren byggs 2024-2027

Flexytor i Norra hamnen till färjor, kombiterminal för järnväg och container

Detta delområde syftar till att säkerställa ytor för en effektivare hantering av olika godslag för järnväg, sjöfart och container. Arbetet ska även bidra till att säkerställa ökat gods i samband med en ny färjelinje mellan Malmö och Polen.

Anläggning byggs under 2024–2025

Ersättningskajer och muddring vid Industrihamnsrännan

Detta delområde handlar om utbyggnad av ny kaj för containerhamn – där det finns en vattendom fram till 2028. När arbetet är klart finns möjlighet att få in djupgående fartyg upp till 10 meter, utökat kajläge för containerfartyg samt möjlighet att ta in militära fartyg och material Anläggning byggs 2025–2027

Solceller på byggnader i Mellersta hamnen och pirarm – RO-RO – Norra hamnen

Detta delområde skapar förutsättningar för landström för fartygen och andra funktioner med behov av el i hamnen.

Storlek på solcellsanläggningarna: 1,5 ha (varav 1 ha på pirarm i Norra hamnen och 0,5 ha på byggnaderna i Mellersta hamnen)

Årlig produktion: 2 000,000 kWh/år
Anläggningarna byggs mellan 2024–2027

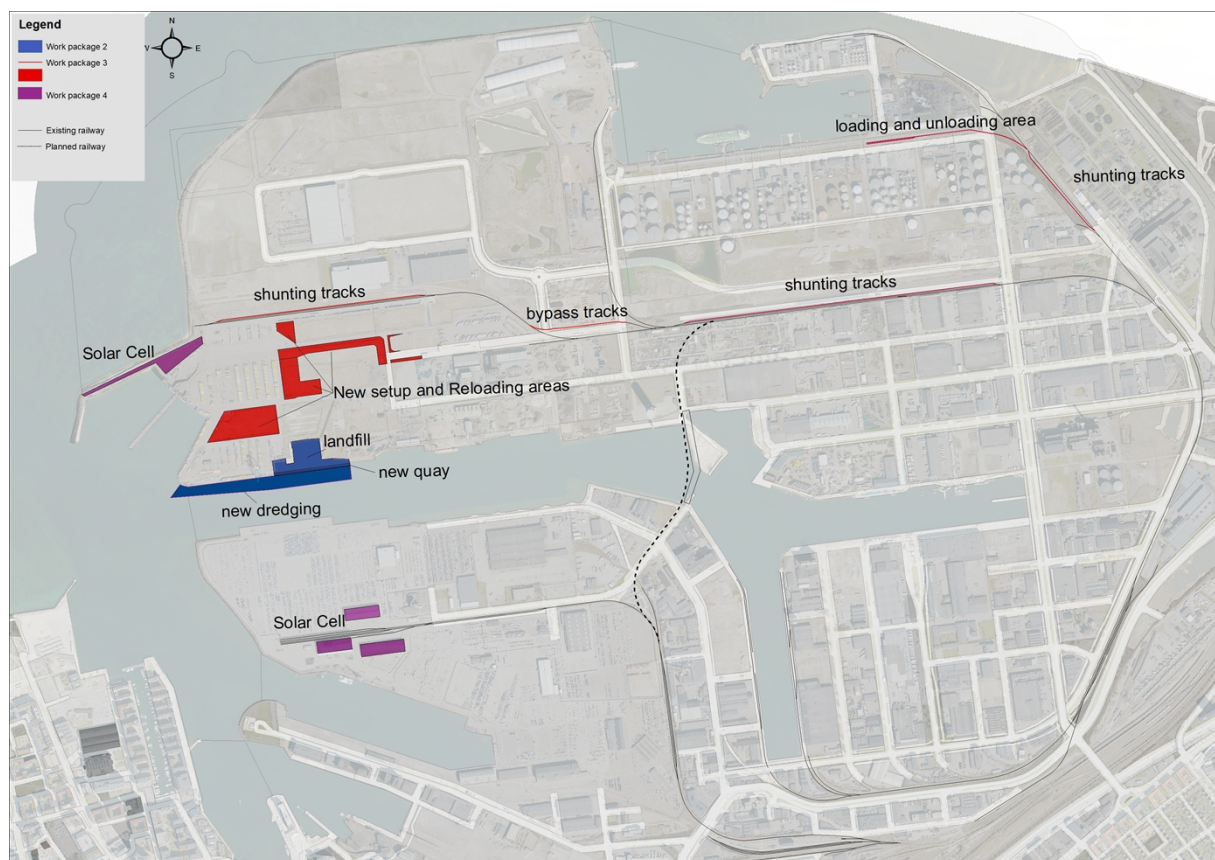


Bild 5: Bilden visar de olika delområdena inom projekt Intermodal and Energy Project – Malmö Core Port. Röda linjer visar järnväg, röda områden visar flexytor i Norra hamnen, blå ytor ersättningskajer och muddring i Industribamnstrännan och lila områden visar solceller på byggnader i Mellersta hamnen och vid pirarm i Norra hamnen vid Finnlines.

Malmö Energy Lab

I den dialog som förs med aktörerna i hamnområdet diskuteras möjligheterna att arbeta med industriell symbios och energilösningar.

Projektet Malmö Energy Lab där industri, offentliga organisationer och energibolag samarbetar för att Malmö energisystem ska bli mer hållbart. Detta arbete handlar om att identifiera och arbeta med nya övergripande lösningar för en säker energiförsörjning till industrin och ökad flexibilitet i energisystemet. För att nå dit krävs ny teknik kombinerat med befintlig, samt att beteenden kring energianvändning förändras. I Malmö Energy Lab kommer energilagrings- och flexibilitetslösningar att testas av och i industrierna i Malmö. För att skapa ett så bra energisystem som möjligt behöver man, redan innan en lösning implementeras, veta hur den påverkar energisystemet. I projektet kommer därför digital modellering att utvecklas som visar hur lösningarna kan användas på bästa sätt. Medverkande i detta arbete är Malmö stad (miljöförvaltningen och fastighets- och gatukontoret), E.ON, UNIPER; TePe Group, Nordion Energi/Orion och Region Skåne Sustainable Business Hub, TEXEL, RISE och CMP

CMPs hållbarhetsrapport

CMP tar årligen fram en års- och hållbarhetsrapport. Årsrapporten för 2023 färdigställs först senare i vår i enlighet med CMPs tidplan för budget och uppföljning.

